

**Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova**

Br.

Podgorica, 19. jul 2019. godine

***Informacija o pripremi predsjedavanja Crne Gore
Centralno-evropskom inicijativom i Fondom za Zapadni Balkan
u periodu 1. januar - 31. decembar 2020. godine***

Regionalna saradnja i dobrosusjedski odnosi predstavljaju jedan od strateških vanjsko-političkih prioriteta Crne Gore, što se oslikava i kroz aktivno učešće i članstvo naše zemlje u više od 30 regionalnih mehanizama. Crnu Goru očekuju predsjedavanja Centralno-evropskom inicijativom (CEI) i Fondom za Zapadni Balkan (WBF) u periodu 1. januar - 31. decembar 2020. godine.

Predsjedavanje Crne Gore Centralno-evropskom inicijativom (CEI)

1. Opšte informacije o CEI

CEI je najstarija i najveća regionalna inicijativa na prostoru Centralne i Jugoistočne Evrope uspostavljena 1989. godine u Budimpešti, kao prvo tijelo regionalne saradnje nakon okončanja Hladnog rata. Ima 17 članica: Albanija, Bjelorusija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Češka, Hrvatska, Italija, Mađarska, Makedonija, Moldavija, Poljska, Rumunija, Slovačka, Slovenija, Srbija i Ukrajina. Stalni sekretarijat se nalazi u Trstu i vrši koordinaciju svih aktivnosti inicijative.

CEI djeluje na političkom i projektnom nivou kroz vladinu, parlamentarnu i poslovnu dimenziju saradnje, u skladu sa motom: „*Regionalna saradnja za evropsku integraciju i održivi razvoj*“. Finansira različite vrste zajedničkih aktivnosti zemalja (događaje i projekte) kroz Fond za saradnju, Fond za tehničku saradnju pri EBRD, Fond za razmjenu znanja (KEP) i EU projekte.

Saradnja u periodu 2018-2020. je usmjerena na jačanje povezanosti i vrednovanje različitosti u oblasti dobre vladavine, ekonomskog razvoja, zaštite životne sredine, međukulturne saradnje, slobode medija i naučne saradnje (obrazovanje i obuka). Crnogorska kontribucija na godišnjem nivou iznosi 3.960 eura i u nadležnosti je Ministarstva vanjskih poslova.

2. Priprema predsjedavanja Crne Gore CEI

Crna Gora je članica CEI od 1. avgusta 2006. godine i do sada je jednom uspješno predsjedavala inicijativom u 2010. godini. Predsjedavanje je bilo posvećeno reformi CEI, kroz organizaciju 21 sastanka¹ i usvajanje važnog strateško-političkog dokumenta "Budvanske preporuke za jačanje CEI". Poziv za drugo predsjedavanje upućen je našoj zemlji u martu ove godine, od strane Sekretarijata CEI i Italije, aktuelnog predsjedavanja i glavnog finansijera aktivnosti CEI, a isti je zvanično prihvaćen u junu ove godine, na redovnom godišnjem sastanku ministara vanjskih poslova inicijative.

Predsjedavanje podrazumijeva organizaciju sastanaka na političkom i ekspertskom nivou, u skladu sa definisanim prioritetima saradnje koji su kreirani u odnosu na nacionalne interese, uz poštovanje regionalnog konteksta i potreba ostalih zemalja, kako bi sve zemlje imale benefita od preuzetih aktivnosti. Zemlja predsjedavajuća je u obavezi da, u skladu sa strateškim ciljevima CEI za period 2018-2020 definiše prioritete predsjedavanja koji će istovremeno zastupati i nacionalne i regionalne interese.

Ministarstvo vanjskih poslova, kao koordinator aktivnosti, u obavezi je da organizuje do šest sastanaka Komiteta nacionalnih koordinatora (tri u zemlji predsjedavajućoj i ostale u Londonu, Trstu i Briselu) i dva sastanka ministara vanjskih poslova (jedan u zemlji predsjedavajućoj i jedan na marginama Generalne skupštine UN-a). Najveći skup tokom predsjedavanja je Samit predsjednika vlada koji se organizuje najčešće u novembru ili početkom decembra, čime se označava završetak predsjedavanja.

Nadležna ministarstva su u obavezi da organizuju resorne sastanke (na ministarskom i ekspertskom nivou). Broj sastanaka zavisi od interesa zemlje predsjedavajuće, a ne može biti manji od četiri.

U okviru poslovne dimenzije, Crna Gora je u obavezi da organizuje Biznis forum, a u okviru parlamentarne dimenzije, Skupština je u obavezi da organizuje sastanak Parlamentarne skupštine i Parlamentarnog odbora i sastanke tri Opšta odbora (za politička i unutrašnja pitanja, ekonomska pitanja i za kulturu).

U cilju pravovremene i koordinisane pripreme predsjedavanja, potrebno je da Vlada Crne Gore, sa stanovišta prioriteta i interesa na unutrašnjem, regionalnom i međunarodnom planu, oformi Radnu grupu koja će pripremiti i sprovesti prioritete predsjedavanja i program aktivnosti. Imajući u vidu kratak rok do otpočinjanja predsjedavanja, potrebno je da Radna grupa, nakon formiranja, pristupi osmišljavanju plana i programa predsjedavanja kako bi isti bili usvojeni na Vladi najkasnije do kraja ove godine.

---

¹ Šest sastanaka Komiteta nacionalnih koordinatora, tri sastanka Međunarodne ekspertske grupe za jačanje CEI, pet ministarskih sastanaka, pet sastanaka na ekspertskom nivou i dva sastanka na najvišem nivou iz oblasti parlamentarne saradnje.

Imajući u vidu da predsjedavanje podrazumijeva i izdvajanje značajnih finansijskih sredstava za organizaciju događaja predviđenih kalendarom aktivnosti, potrebno je da nadležni resori blagovremeno pripreme finansijsku projekciju cjelokupnog predsjedavanja, u koordinaciji sa MVP. U tom smislu, CEI je u mogućnosti da obezbijedi značajnu finansijsku podršku resornim događajima (u formi sastanaka, seminara, konferencija, obuka) u iznosu od 15.000 eura po događaju. Napominjemo da je svaka institucija u obavezi da budžetom za narednu godinu opredijeli sredstva predviđena za organizaciju sastanaka iz njihove nadležnosti.

Predsjedavanje Crne Gore Fondom za Zapadni Balkan (WBF)

1. Opšte informacije o WBF

WBF je nastao po ugledu i uz podršku Međunarodnog višegradskog fonda i zemalja Višegradske grupe, koja je ideju o stvaranju projektno-orjentisanog mehanizma na Zapadnom Balkanu inicirala 2012. godine. Na zajedničkim sastancima šefova diplomatija V4 i Zapadnog Balkana 2014. i 2015. godine usvojena je Deklaracija o osnivanju WBF sa sjedištem u Tirani i potpisan Sporazum o osnivanju Fonda. WBF je zvanično inaugurisan 5. septembra 2017. godine.

WBF čini šest zemalja regiona: Crna Gora, Srbija, Albanija, Makedonija, Bosna i Hercegovina i Kosovo. Fond je u tzv. "regionalnom vlasništvu" i predstavlja prvi regionalni mehanizam koji je nastao na osnovu dogovora ministara vanjskih poslova. Misija Fonda je razvoj intenzivnije saradnje između zemalja Zapadnog Balkana i olakšanje integrativnih procesa kroz projektne aktivnosti u oblasti kulturne saradnje, naučne razmjene, istraživanja, obrazovanja, održivog razvoja i pitanja mladih. Do sada je uspješno implementiran prvi poziv za regionalne projekte u kojem je Crna Gora bila nosilac tri projekta, a kao partner učestvovala u šest projekata. U toku je implementacija drugog poziva u kojem je Crna Gora nosilac četiri projekta, a kao partner će učestvovati u 13 projekata.

Godišnja kontribucija zemalja članica podijeljena je ravnomjerno i iznosi 60.000 eura (u nadležnosti Ministarstva vanjskih poslova). Predsjedavanje se odvija po abecednom redu imena država na engleskom jeziku, što ukazuje na to da nakon će nakon aktuelnog predsjedavajućeg Kosova vođstvo inicijativom preuzeti naša zemlja.

2. Priprema predsjedavanja Crne Gore WBF

Nosilac aktivnosti predsjedavanja je Ministarstvo vanjskih poslova koje je u obavezi da organizuje tri sastanka Komiteta visokih zvaničnika u Sekretarijatu u Tirani i jedan sastanak ministara vanjskih poslova u Crnoj Gori. Imajući u vidu da se predsjedavanje fokusira na praćenje projektne aktivnosti Fonda, nije predviđeno utvrđivanje prioriteta predsjedavanja.

Imajući u vidu da se tokom predsjedavanja raspisuje i implementira poziv za regionalne projekte, zemlja predsjedavajuća ima ulogu koordinatora projektnog procesa, što podrazumijeva praćenje aktivnosti koje se tiču otvaranja i zatvaranja poziva za projekte, njihove implementacije i promocije. Takođe, zemlja predsjedavajuća može, u zavisnosti od interesa, organizovati propratne događaje koji će doprinijeti većoj vidljivosti Fonda i omogućiti jače povezivanje unutar Zapadnog Balkana.

Značaj predsjedavanja CEI i WBF

Imajući u vidu ranije iskustva u predsjedavanjima regionalnim organizacijama i inicijativama, uloga zemlje predsjedavajuće ima posebnu težinu na regionalnom i međunarodnom planu. To je prilika da Crna Gora iskaže posvećenost očuvanju mira, stabilnosti i prosperitetu regiona, te da razvija i unapređuje saradnju sa zemljama u okruženju u raznim oblastima. Takvim pristupom, naša zemlja će doprinijeti kontinuiranom dijalogu, razmjeni mišljenja i ideja i podsticanju projektno-orijentisane saradnje u cilju sveukupne reforme na nacionalnom ali i širem regionalnom planu.

Predsjedavanja predstavljaju izazovan, odgovoran i kompleksan zadatak, koji pretpostavlja ne samo izdvajanje značajnih finansijskih sredstava, već podrazumijeva i dobru koordinaciju svih uključenih resora/institucija u cilju pripreme sadržajnog i kvalitetnog programa predsjedavanja i njegove uspješne realizacije. Takvim pristupom, Crna Gora će pokazati spremnost da doprinese daljem svestranom unapređivanju odnosa, ispunjavanju međunarodnih obaveza i zajedničkoj sigurnoj i prosperitetnoj budućnosti zemalja učesnica inicijative.

Definisanjem adekvatnih prioriteta koji zastupaju interese čitavog regiona i pripremom sadržajnog i kvalitetnog kalendara aktivnosti, naša zemlja će pokazati spremnost da visoko postavljenim standardima u vođenju predsjedavanja i svojim inovativnim pristupom doprinese daljem unapređivanju odnosa u regionu Zapadnog Balkana ali i Centralne i Istočne Evrope, ispunjavanju međunarodnih obaveza i zajedničkoj sigurnoj i prosperitetnoj budućnosti zemalja učesnica inicijative.

Preuzimanje predsjedavanja CEI će doprinijeti jačanju dijaloga 17 zemalja članica inicijative i brojnih regionalnih i međunarodnih partnera, kao i unaprijeđenju projektne saradnje u cilju podsticanja procesa evropskih integracija. Kroz predsjedavanje WBF, Crna Gora će biti u prilici da promoviše princip regionalnog vlasništva i da pruži doprinos unaprijeđenju projektno-orijentisane saradnje na Zapadnom Balkanu, kroz povezivanje organizacija civilnog i javnog sektora.

U odnosu na finansijsku komponentu, troškove predsjedavanja snose pojedinačna ministarstva/institucije u zavisnosti od planiranih aktivnosti i skupova. CEI je u mogućnosti da obezbijedi značajnu finansijsku podršku resornim događajima (u formi sastanaka, seminara, konferencija, obuka) u iznosu od 15.000 eura po događaju.

Imajući u vidu opseg aktivnosti obije inicijative, Ministarstvo vanjskih poslova je, iz domena svojih obaveza u jednogodišnjem periodu, procijenio ukupne troškove na okvirni iznos od oko 145.000 eura. Predlažemo da se u budžetu Ministarstva vanjskih poslova za narednu godinu opredijeli zasebna stavka za osiguravanje regionalnih predsjedavanja, koja bi omogućila jedinstveno upravljanje troškovima koji proizilaze iz preuzetih međunarodnih obaveza.

PRIJEDLOG ZAKLJUČAKA

- 1.** Vlada Crne Gore je, na sjednici od _____ 2019. godine, razmotrila i usvojila Informaciju o pripremi predsjedavanja Crne Gore Centralno-evropskom inicijativom i Fondom za Zapadni Balkan u periodu 1. januar - 31. decembar 2020. godine;
- 2.** Vlada Crne Gore zadužuje Ministarstvo vanjskih poslova da otpočne i koordinira aktivnosti u cilju pripreme predsjedavanja Crne Gore CEI i obavi potrebne konsultacije sa nadležnim resorima (Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Ministarstvo pravde, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo finansija, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo prosvjete/Univerzitet Crne Gore, Ministarstvo nauke, Ministarstvo kulture, Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo javne uprave, Ministarstvo zdravlja, Privredna komora, Zajednica opština);
- 3.** Vlada Crne Gore zadužuje nadležne resore da imenuju članove i zamjene članova Radne grupe za predsjedavanje CEI, koja će pripremiti i sprovesti plan i program predsjedavanja, počev od dana formiranja do završetka predsjedavanja, najkasnije nedjelju dana od dana usvajanja Informacije i o tome obavijeste Ministarstvo vanjskih poslova, kao koordinatora predsjedavanja;
- 4.** Vlada Crne Gore zadužuje Radnu grupu za predsjedavanje CEI da pripremi prioritete i kalendar aktivnosti predstojećeg predsjedavanja i razmotri finansijske troškove za organizovanje resornih sastanaka tokom predsjedavanja, u cilju adekvatnog i pravovremenog planiranja finansijskih sredstava prilikom izrade budžeta za narednu godinu;
- 5.** Vlada Crne Gore je odobrila finansijsku projekciju troškova Ministarstva vanjskih poslova za predsjedavanje Centralno-evropskom inicijativom i Fondom za Zapadni Balkan i zadužuje Ministarstvo vanjskih poslova da, u saradnji sa Ministarstvom finansija, osigura planirani iznos u bužetu za 2020. godinu;
- 6.** Vlada Crne Gore zadužuje Ministarstvo vanjskih poslova da prihvati predsjedavanje Fondom za Zapadni Balkan i otpočne potrebne pripreme za preuzimanje predsjedavanja u 2020. godini.